

3.4 Açıklamalar

3.4.1 Finansal Raporlama Esasları

TCMB, yasal defterlerini vergi mevzuatına ve 1211 sayılı TCMB Kanunu'na, yasal finansal tablolarını 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na (TTK) ve 1211 sayılı TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlamaktadır.

Muhasebenin dönemsellik, tam açıklama, ihtiyatlılık, sosyal sorumluluk, kişilik, işletmenin sürekliliği, parayla ölçülme, maliyet esası, tarafsızlık ve belgelendirme, tutarlılık, özün önceliği ve önemlilik ilkeleri, finansal olayların kaydedilmesi ve ölçülmesinde TCMB muhasebe uygulamalarının temel dayanağını oluşturmaktadır.

TCMB'nin gerçekleştirdiği işlemler işlem tarihindeki kurlar üzerinden Türk lirasına çevrilmektedir. Finansal tabloların hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden kayıtlara geçirilmiş olan varlık ve yükümlülük hesapları raporlama tarihindeki cari döviz ve efektif alış kurları esas alınarak Türk lirasına çevrilmektedir.

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 61. maddesi gereğince, Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değerinin ve uluslararası piyasalarda altın fiyatlarının değişmesi nedeniyle TCMB'nin aktifindeki ve pasifindeki dövizlerin, efektiflerin ve yabancı para cinsinden diğer varlık ve yükümlülükler ile altınların değerlendirilmesi sonucu oluşan değerlendirme farkları ayrı bir hesapta izlenir. Bu değerlendirme farklarının ortalama maliyet yöntemine göre hesaplanan gerçekleşmiş tutarları kâr/zarar hesaplarına aktarılır.

Finansal tablolar, Türk lirası cinsinden ifade edilmektedir.

3.4.1.1 Altın Rezervi

TCMB altın rezervleri, TCMB kasasında, yurt dışı bankalarda ve BİST nezdinde tutulan uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altınlardan oluşmaktadır.

TCMB, altın rezervlerinin yönetimine ilişkin olarak, doğrudan alım ve satım işlemleri, altın muhafaza hesapları, vadeli altın depo işlemleri, altın karşılığı döviz ve döviz karşılığı altın swapları, yurt içinde bankalarla yapılan altın karşılığı swap işlemleri, lokasyon swapları, fiziki altın nakil işlemleri ve benzeri işlemleri yapabilmektedir.

Zorunlu karşılık tesisi için bankalar tarafından yatırılan altınlar yurt dışı bankalar ve BİST nezdinde takip edilmektedir.

Altın, alım tarihinde geçerli fiyatlar üzerinden kayda alınmakta ve izleyen dönemlerde GUD ile değerlendirilmektedir. GUD, haftanın ve ayın son iş gününde Londra Altın Borsasında açıklanan son gün saat 10:30'da kote edilen altın fiyatı ve 1 ons altın = 31,1035 gram esas alınarak hesaplanmakta, bu değerleri üzerinden günlük olarak Türk lirasına çevrilerek bilançoda gösterilmektedir. Altının fiyat ve kur farkı değişiminden kaynaklanan GUD değişiklikleri gerçekleşmemiş kazanç ya da kayıp olarak 1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 61. maddesi gereğince "Değerleme Hesabı"nda takip edilmektedir.

3.4.1.2 Finansal Varlıklar ve Yükümlülükler

a) GUD Farkı Kâr/Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar

Likidite yönetimi ve rezerv yönetimi amacıyla tutulan Türk lirası ve yabancı para menkul kıymetler GUD farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklardır.

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun açık piyasa işlemleri ile ilgili 52. maddesine ve altın ve dövizle ilgili işlemlere ilişkin 53. maddesine dayanılarak, TCMB'nin kendi nam ve hesabına satın aldığı menkul kıymetler bu grupta sınıflandırılmaktadır. GUD farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar, kayda alınmalarının ardından ay sonları itibarıyla GUD'ları ile değerlemeye tabi tutulmakta ve oluşan kazanç ve kayıplar, kâr/zarar hesaplarına intikal ettirmektedir. Bu finansal varlıkların elde etme maliyeti ile GUD'ları arasındaki değer farkları, bilançoda "3. Yurt Dışı Bankalar" ve "5. Menkul Kıymetler" kalemlerine yansıtılmaktadır.

GUD, BİST'te aynı gün valörlü işlemler için oluşan ağırlıklı ortalama fiyat, bu fiyatların bulunmaması durumunda ise, ilgili menkul kıymetlerin TCMB'nin Resmi Gazete'de günlük olarak açıkladığı fiyatları üzerinden hesaplanmaktadır. Yabancı para menkul kıymetler, ay sonları itibarıyla ilgili uluslararası piyasalarda oluşan kapanış fiyatları üzerinden hesaplanan GUD'ları ile değerlendirilmektedir.

GUD farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıkların elde tutulması esnasında kazanılan faizler, faiz gelirleri içerisinde gösterilmektedir.

b) Krediler

TCMB tarafından verilen krediler, kredi tutarının karşı tarafa transferi ile kayıtlara yansıtılmaktadır. Krediler etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden gösterilir. Etkin faiz yöntemi; finansal varlığın itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilmesi ve ilgili faiz gelirinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince tahsil edilecek tahmini nakit toplamını, ilgili finansal varlığın tam olarak net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

c) İştirakler

İlk olarak alış maliyetleri ile kaydedilmektedir. Kayda alınmalarını takip eden dönemlerde GUD'u, piyasa fiyatları veya diğer değerlendirme yöntemleri kullanılarak belirlenmektedir. GUD değişiklikleri sebebiyle oluşan gerçekleşmemiş kazanç ve kayıplar, "12. Diğer Pasifler" kaleminde takip edilmektedir. İştiraklere ilişkin temettüleri, temettü alma hakkının kesinleştiği dönemde kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

d) Geri Satım Vaadiyle Alım İşlemleri

Türk lirası cinsinden menkul kıymetlerin geri satım vaadiyle alım işlemleri TCMB'nin yürüttüğü açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Geri satım vaadiyle alım işlemleri, teminat karşılığı verilen kredi şeklinde muhasebeleştirilmektedir. Nakit alacaklar, işlem tarihinde verilen tutar kadar, aktifte "6. Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar / 6.1 Açık Piyasa İşlemleri" kaleminde gösterilirken, teminat olarak alınan menkul kıymetler nazım hesaplarda takip edilmektedir. Bankalardan alınan faizler etkin faiz yöntemi kullanılarak ay sonlarında tahakkuk ettirilmektedir. Vadede işlemten doğan faiz geliri kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

e) Finansal Varlıklarda Değer Düşüklüğü

GUD farkı kâr/zarara yansıtılanlar dışındaki finansal varlıklar için beklenen kredi değer düşüklüğü modeli uygulanmaktadır. Beklenen kredi zararının hesaplanmasında kredi derecelendirme kuruluşlarının her yıl yayınladıkları geçiş matrisi verileri kullanılmaktadır. Temerrüt halinde kayıp oranı için Basel düzenlemelerinde önerilen yüzde 45 oranı temel alınmaktadır. Temerrüt tutarı, temerrüt olasılığı ve temerrüt halinde kayıp oranı kullanılarak beklenen kredi zararı hesaplanmaktadır.

f) Finansal Varlıkların Bilanço Dışı Bırakılması

TCMB, finansal varlığa ait nakit akışlarına ilişkin sözleşmeden doğan haklarının süresinin dolması veya ilgili finansal varlığı ve bu varlığın mülkiyetinden doğan tüm riskleri ve kazanımları başka bir tarafa devretmesi durumunda söz konusu varlığı bilanço dışı bırakmaktadır.

g) GUD Farkı Kâr/Zarara Yansıtılan Finansal Yükümlülükler

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 52. maddesi gereğince, para politikası hedeflerine uygun olarak para arzının ve ekonominin likiditesinin etkin bir şekilde düzenlenmesi amacıyla, açık piyasa işlemleri çerçevesinde TCMB'nin kendi nam ve hesabına, ikincil piyasada alınıp satılabilen ve vadesi 91 günü aşmayan likidite senetleri ihraçları bu grupta sınıflandırılmaktadır. TCMB, likidite senetlerini ihraç tutarı üzerinden muhasebeleştirmekte, ay sonları itibarıyla TCMB'nin Resmi Gazete'de günlük olarak açıkladığı fiyatlar üzerinden GUD'u ile göstermektedir. İhraç tutarı ile GUD'u arasındaki farklar ay sonları itibarıyla kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır. Bilanço tarihi itibarıyla TCMB'nin likidite senedi ihracı bulunmamaktadır.

h) Diğer Finansal Yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte itfa edilmiş maliyet bedeli esas alınarak muhasebeleştirilmektedir.

i) Geri Alım Vaadiyle Satım İşlemleri

Geri alım vaadiyle satım işlemleri, teminat karşılığı alınan mevduat şeklinde muhasebeleştirilmektedir. Teminat olarak verilen menkul kıymetler bilançonun aktifinde "5. Menkul Kıymetler" içerisinde gösterilirken, nakit borçlar, işlem tarihinde alınan tutar kadar, pasifte "2. Para Politikası İşlemlerinden Borçlar/ 2.1 Açık Piyasa İşlemleri" başlığı altında takip edilmektedir. Bankalara ödenecek faiz etkin faiz yöntemi kullanılarak ay sonlarında tahakkuk ettirilmektedir. Vadede işlem için ödenen faiz gideri, kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

j) TL Depo Karşılığı Döviz Depo İşlemleri

Verilen döviz depo bilançonun aktifinde "7. Yurt İçi Bankalar" kaleminde, alınan TL depo bilançonun pasifinde "2. Para Politikası İşlemlerinden Borçlar/ 2.4 Diğer" kaleminde takip edilmektedir. Döviz depolarından tahsil edilen faiz ve TL depolara ödenen faiz, "etkin faiz yöntemi" kullanılarak ay sonlarında tahakkuk ettirilmektedir. Vadede işlemden doğan faiz geliri ve işlem için ödenen faiz gideri kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

k) TL Uzlaşmalı Vadeli Döviz İşlemleri

Valör tarihinde döviz satış taahhüdü ile TL alacaklar nazım hesaplarda muhasebeleştirilmekte, ay sonlarında GUD artışları/azalışları bilançoda "13. Diğer Aktifler / 13.4 Diğer" / "12. Diğer Pasifler/ 12.4 Diğer" kalemlerinde ve kâr/zarar tablosunda takip edilmekte, vadede işlemden doğan kur farkına ilişkin TL ödemeleri/tahsilatları kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır. BİST VİOP nezdinde TL uzlaşmalı vadeli döviz işlemlerinde ise, sözleşmelerin değer artış ve azalışları günlük olarak kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

l) Para Takası İşlemleri

Para takası anlaşmasına konu olan YP borçlar ve TL alacaklar valör tarihinde nazım hesaplarda muhasebeleştirilmekte, bilançonun aktifinde "3. Yurt Dışı Bankalar / 3.3 Diğer" ve pasifinde "3. Mevduat/ 3.2 Bankacılık Sektörü Mevduatı / 3.2.2 Yurt Dışı Bankalar" kalemlerinde takip edilmektedir. Para takası anlaşması çerçevesinde yapılan kullanımlardan tahsil edilen ve ödenen faiz "etkin faiz yöntemi" kullanılarak ay sonlarında tahakkuk ettirilmektedir. Vadede tahsil edilen/ödenen faiz kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

m) Swap İşlemleri

TCMB ve BİST nezdinde yapılan swap işlemlerinin valör tarihinde ilgili kıymetlerin (TL, döviz, altın) alış/satışı gerçekleştirilir. Valör tarihinde alış/satış taahhüdü ile borçlar/alacaklar nazım hesaplarda muhasebeleştirilmektedir. Ay sonlarında GUD artışları/azalışları bilançoda "13. Diğer Aktifler / 13.4 Diğer" / "12. Diğer Pasifler / 12.4 Diğer" kalemlerinde ve kâr/zarar tablosunda takip edilmekte, vadede işlemden doğan kâr/zarar ve faiz gelir/giderine ilişkin tutarlar kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

3.4.1.3 Gelirler ve Giderler

a) Faiz Geliri/Gideri

Dönemsellik ilkesinin gereği olarak henüz vadesi gelmemiş alacaklar ve borçlara ait faizler için ay sonlarında gelir ve gider reeskontları, vadesi gelen ancak tahsilatı veya ödemesi bir sonraki dönemde yapılacaklar için ise gelir ve gider tahakkukları yapılmaktadır.

b) Komisyon ve Hizmet Geliri/Gideri

TCMB'nin ticari bankalar, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile muhtelif kişi ve kuruluşlarla olan işlemlerinden dolayı ödediği ya da tahsil ettiği komisyon ve hizmet geliri ve gideri, tahsil edildiği veya ödendiği dönemde gelir veya gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Tahsilatı veya ödenmesi bir sonraki dönemde gerçekleşecekler için gelir veya gider tahakkukları yapılmaktadır.

c) Faiz Dışı Gelir/Gider

GUD farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıkların elde etme maliyetleri ile GUD'ları arasındaki fark, swap GUD farkları, TL uzlaşmalı döviz işlemleri değer artış ve azalışları, altın ve yabancı para alım satım gelir/giderleri ile genel giderler bu kalem altında takip edilmektedir. Altın ve yabancı para alım satım gelir/giderlerinin hesaplanmasında ortalama maliyet yöntemi kullanılmaktadır. Para takası anlaşmalarında kullanımlardan kaynaklanan faiz gelir/gideri ortalama maliyete dahil edilmektedir. Peşin ödenen giderler dönemsellik ilkesi gereğince aylık giderleştirilmektedir.

3.4.1.4 Duran Varlıklar

Duran varlıklar, arsalar, binalar ve bina maliyetine giren ilave harcamalar ile demirbaşlar ve yazılım ürünlerinden oluşmaktadır. TCMB bilançosundaki arsalar maliyet değerleri üzerinden, binalar, demirbaşlar ve yazılımlar ise amortismanları ile netleştirilmiş değerleri üzerinden bilançoda gösterilmektedir. Duran varlıkların elden çıkarılması sonucunda satış bedeli ile varlığın netleştirilmiş değeri arasındaki fark, gelir veya gider olarak kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır. Arsalar dışındaki duran varlıkların amortismanları Vergi Usul Kanunu (VUK) Genel Tebliğlerinde yer alan faydalı ömürleri dikkate alınarak kıst amortisman yöntemine göre hesaplanmaktadır.

3.4.1.5 Tedavüldeki Banknotlar

1211 sayılı TCMB Kanunu ile Türkiye'de banknot ihraç etme yetkisi sadece TCMB'ye verilmiştir. Tedavüle çıkarılan banknot miktarı TCMB bilançosunda "1. Tedavüldeki Banknotlar" kaleminde gösterilmektedir. TCMB, tedavülde bulunan banknotları gerekli gördüğü zaman yeni banknotlarla değiştirebilmektedir. Tedavüldeki banknotlar, finansal tablolarda banknotların nominal değerleriyle gösterilmektedir.

TCMB'nin banknot matbaasında üretilen yarı mamul banknot stokları "13. Diğer Aktifler" kalemi altında maliyet bedeli ile izlenmektedir. Banknotlar ile ilgili harcamalar aktifleştirilmekte ve banknotlar TCMB'nin yedek deposuna aktarıldığında giderleştirilmektedir. Mamul ve yarı mamul maliyetleri; doğrudan maliyetler ile amortisman gideri, personel gideri, banknot taşıma gideri ve diğer üretim giderleri gibi genel giderleri içermektedir.

3.4.1.6 Karşılıklar

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 59. maddesine göre, TCMB'nin yıllık gayrisafi kârından ertesi yıllara has işlemler dolayısıyla meydana gelebilecek muayyen riskleri karşılamak üzere Banka Meclisince uygun görülebilecek tutarlarda provizyonlar ayrılabilir.

3.4.1.7 Çalışanlara Sağlanan Faydalar

Emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı, emeklilik veya işten ayrılma durumunda ödenmektedir. Ödenecek tutar, mensubun unvanı ve hizmet yılına göre ilgili kanunlarda belirtilen esaslara göre hesaplanmaktadır.

Emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmakta ve finansal tablolara yansıtılmaktadır.

3.4.1.8 Vergiler

a) Ödenecek Vergiler

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 1. maddesi gereğince "anonim şirket" olarak kurulan TCMB, kurumlar vergisi mükellefidir. TCMB, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 94. maddesine göre ücretler, serbest meslek işleri dolayısıyla yapılan ödemeler, mevduat faizleri vs. üzerinden, ayrıca 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30. maddesine göre dar mükellefiyete tabi kurumlara yapılan gayrimenkul sermaye iratları, serbest meslek kazançları ve anılan maddede belirtilen diğer kazançlar dolayısıyla yapılan ödemeler üzerinden tevkifat yapmakla sorumludur.

TCMB, banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) mükellefidir.

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 61. maddesi kapsamındaki varlık ve yükümlülüklerden TCMB lehine oluşan gerçekleşmemiş değerlendirme farkları, değerlemenin yapıldığı dönem kazancına dâhil edilmemekte ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir olarak dikkate alınmamaktadır. TCMB aleyhine oluşan gerçekleşmemiş değerlendirme farkları da değerlemenin yapıldığı dönem kazancından düşülmemekte ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınmamaktadır.

Repo-ters repo gelirleri üzerinden kesilen ve geçici vergiden mahsubu yapılan vergi tutarları ile ödenmiş olan geçici vergi tutarları bilançoda "13. Diğer Aktifler / 13.4 Diğer" kaleminde izlenmektedir.

Cari döneme ait kurumlar vergisi, kâr/zarar tablosuna gider olarak yansıtılmaktadır. Vergi işlemlerine ilişkin düzeltmeler cari dönemde işlem tarihleri esas alınarak gerçekleştirilmektedir.

b) Ertelenmiş Vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile TCMB Kanunu ve Vergi Kanunlarına göre tutulan defter kayıtları arasındaki geçici farkların vergi etkisinden kaynaklanmaktadır. Ertelenmiş vergi varlığı bilançonun aktifinde, ertelenmiş vergi yükümlülüğü bilançonun pasifinde gösterilmektedir.

Cari döneme ait vergi, ilgili dönemin kurumlar vergisi ile ertelenmiş vergideki değişimi içermektedir.

TCMB Kanunu 61. madde gereği kurumlar vergisi matrahına konu olmayan "Değerleme Hesabı" üzerinden ertelenmiş vergi hesaplanmamaktadır.

3.4.1.9 Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Finansal Tablolarının Düzeltilmesi

Finansal durumun karşılaştırılabilmesine imkân vermek üzere, TCMB'nin cari ve önceki dönem finansal tabloları birlikte sunulmaktadır. Cari dönem finansal tablolarının sunumu ile uygunluk sağlanması açısından önceki dönem finansal tabloları gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılmakta ve önemli farklılıklar açıklanmaktadır.

3.4.1.10 Saklama İşlemleri

Çeşitli kişi ve kuruluşlara ait emanete alınan varlıklar, saklama amacıyla elde tutulduklarından nazım hesaplarda izlenmektedir.

3.4.2 Finansal Tablo Kalemlerine İlişkin Açıklamalar

3.4.2.1 Altın

Altın mevcudu, 716.334.552,95 safi gram karşılığı 319.703.047.394 TL tutarında uluslararası standartta olan ve 2.832.327,42 safi gram karşılığı 1.264.079.338 TL tutarında uluslararası standartta olmayan altınlardan oluşmaktadır. Uluslararası standartta olan altınların bir kısmı TCMB'ye ait olup, bir kısmı ise zorunlu karşılık tesisi ve teminat için yatıran ve serbest altın deposu olarak veren bankalara aittir. Söz konusu altınlar, TCMB kasalarında, BİST ve BoE nezdinde muhafaza edilmektedir.

Tablo 3.4.2.1.1: Altın

	2020		2019	
	Safi Gram	TL	Safi Gram	TL
Uluslararası Standartta Olan Altın	716.334.553	319.703.047.394	553.193.013	160.904.576.084
TCMB malı altın	458.189.589	204.491.891.608	411.815.078	119.782.659.733
BoE nezdinde	45.551.641	20.329.884.055	5.939.153	1.727.492.715
TCMB nezdinde	34.015.936	15.181.451.814	34.015.936	9.894.050.862
BİST nezdinde	378.622.011	168.980.555.738	371.859.988	108.161.116.156
Bankalar zorunlu karşılık altını	172.181.552	76.845.332.535	140.681.436	40.919.328.764
BoE nezdinde	53.914.217	24.062.135.995	42.959.521	12.495.428.120
BİST nezdinde	118.267.335	52.783.196.540	97.721.915	28.423.900.645
Teminat olarak verilen altınlar	22.425.310	10.008.507.779	696.500	202.587.586
BİST nezdinde	22.425.310	10.008.507.779	696.500	202.587.586
Bankalar Serbest Altın Deposu	3.578.020	1.596.884.993	-	-
BİST nezdinde	3.578.020	1.596.884.993	-	-
Hazine Altını	59.960.082	26.760.430.480	-	-
BİST nezdinde	59.960.082	26.760.430.480	-	-
Uluslararası Standartta Olmayan Altın	2.832.327	1.264.079.338	2.832.327	823.825.377
TCMB malı altın	2.832.218	1.264.030.477	2.832.218	823.793.533
Koleksiyon (TCMB malı)	109	48.861	109	31.844

NOT: Altın, 1 ons altın = 31,1035 gram esas alınarak, 1.891,10 USD/Ons fiyatı (31 Aralık 2019: 1.523,00) ile ve 31 Aralık 2020 tarihli ABD doları döviz alış kuru olan 7,3405 TL (31 Aralık 2019: 5,9402 TL) kullanılarak değerlendirilmiştir. Buna göre 1 safi gram altın fiyatı = (1.891,10 x 7,3405) / 31,1035 = 446,30 TL olarak gerçekleşmiştir.

Uluslararası standartta olan altınlar, TCMB tarafından yabancı para rezervlerinin bir parçası olarak tutulmakta ve toplam yabancı para rezervlerinin yüzde 46,57'sini (31 Aralık 2019: yüzde 25,64) oluşturmaktadır.

ZK tesisi için bankalar tarafından yatırılan 172.181.552,15 safi gram karşılığı 76.845.332.535 TL, serbest altın deposu olarak yatırılan 3.578.020,00 safi gram karşılığı 1.596.884.993 TL tutarındaki altınlar ile teminat olarak verilen 22.425.310,00 safi gram karşılığı 10.008.507.779 TL karşılığı altın bu kalemdedir.

Uluslararası standartta olmayan altınlar TCMB'ye ait olup, tamamı TCMB kasalarında muhafaza edilmektedir. Söz konusu altınlar, bilançonun aktifinde "13. Diğer Aktifler" kaleminin altında takip edilmektedir.

3.4.2.2 Yabancı Para Banknotlar

31 Aralık 2020 itibarıyla TCMB şubelerinin kasalarında bulunan yabancı para banknotların TL karşılığı 21.578.916.170 TL'dir.

Tablo 3.4.2.2.1: Yabancı Para Banknotlar

	2020	2019
Yabancı para banknotlar	21.578.916.170	22.336.577.675

3.4.2.3 Yurt Dışı Bankalar

Döviz rezervlerinin büyük bir bölümünü oluşturan ve bilançonun aktifinde yer alan "3. Yurt Dışı Bankalar" kalemi, GUD'u ile izlenen YP menkul kıymetler, yabancı bankalardaki depo hesapları ve cari hesaplardan oluşmaktadır.

Tablo 3.4.2.3.1: Yurt Dışı Bankalar (Aktif)

	2020		2019	
	TL	ABD Doları Karşılığı	TL	ABD Doları Karşılığı
YP menkul kıymetler	65.180.636.775	8.879.590.869	200.924.502.192	33.824.534.897
Mevduat	56.344.226.388	7.675.802.246	82.011.234.133	13.806.140.220
Diğer	222.479.105.414	30.308.440.217	160.375.795.609	26.998.383.154
Vadesiz mevduat	212.105.599.715	28.895.252.328	152.437.298.467	25.661.980.820
SDR holding hesabı	10.371.678.714	1.412.938.998	7.935.977.193	1.335.978.114
Diğer	1.826.985	248.891	2.519.949	424.220
TOPLAM	344.003.968.577	46.863.833.332	443.311.531.935	74.629.058.270

Bilançonun pasifinde yer alan "4. Yurt Dışı Bankalar" kaleminin 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 itibarıyla bakiyeleri aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3.4.2.3.2: Yurt Dışı Bankalar (Pasif)

	2020		2019	
	TL	ABD Doları Karşılığı	TL	ABD Doları Karşılığı
Yurt Dışı Bankalar	26.183.011.006	3.566.924.733	11.967.962.527	2.014.740.670

3.4.2.4 IMF Üyeliğinden Doğan Bakiyeler

Türkiye'nin IMF üyeliğinden doğan mali ilişkiler çerçevesinde, ülke kotasının altın ve yabancı para olarak ödenen kısmı bilançonun aktifinde yer alan "4. Rezerv Dilimi Pozisyonu" ve pasifinde yer alan "5. Rezerv Dilimi İmkanı" kalemlerinde takip edilmektedir. 112.775.000 SDR olan bu tutarın 37.750.000 SDR'lik kısmı altın olarak ödenmiştir. Türkiye'nin IMF kotası 18 Şubat 2016 tarihinde 4.658 milyon SDR olmuştur.

Tablo 3.4.2.4.1: IMF Üyeliğinden Doğan Bakiyeler

	2020		2019	
	TL	SDR	TL	SDR
Aktif				
Rezerv dilimi pozisyonu	1.197.129.180	112.775.000	927.190.940	112.775.000
SDR tahsisatı nedeniyle Hazine yükümlülüğü	11.372.379.339	1.071.329.729	8.808.044.500	1.071.329.729
Pasif				
Rezerv dilimi imkanı	1.197.129.180	112.775.000	927.190.940	112.775.000
SDR tahsisatı	11.372.379.339	1.071.329.729	8.808.044.500	1.071.329.729

IMF tarafından ülkemize tahsis edilmiş ve T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığınca kullanılmış olan 112.307.000 SDR ile 2009 yılında tahsis edilen toplam 959.022.729 SDR tutarındaki Genel ve Özel SDR Tahsisatı ise aktifte "10. SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü", pasifte ise "6. SDR Tahsisatı" kalemlerinde izlenmektedir.

3.4.2.5 Menkul Kıymetler

Menkul kıymetlerin 31 Aralık 2020 itibarıyla GUD'u 89.499.890.312 TL'dir.

Tablo 3.4.2.5.1: Menkul Kıymetler

	2020		2019	
	Maliyet	GUD	Maliyet	GUD
Hazine tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri, hazine bonoları	85.479.611.174	88.515.588.842	16.197.760.700	18.425.983.850
Hazine Müsteşarlığı Varlık Kiralama A.Ş. tarafından ihraç edilen kira sertifikaları	954.750.540	984.301.470	889.822.820	981.480.570
TOPLAM	86.434.361.714	89.499.890.312	17.087.583.520	19.407.464.420

3.4.2.6 Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar ve Borçlar

Bilançonun aktifinde yer alan ve TCMB'nin nakit alacaklarını gösteren "6. Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar" kalemi, 31 Aralık 2020 itibarıyla 290.045.953.786 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu kaleme yansıtılan gelir reeskontları, geri satım vaadiyle alım işlemleri için 138.004.548 TL (31 Aralık 2019: 4.872.306 TL); Bankalararası Para Piyasası işlemleri için ise 320.949.476 TL (31 Aralık 2019: 4.303.406 TL)'dir.

Bilançonun pasifinde yer alan ve TCMB'nin nakit borçlarını gösteren "2. Para Politikası İşlemlerinden Borçlar" kalemi 13.007.784.488 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu kaleme yansıtılan gider reeskontları, geri alım vaadiyle satım işlemleri için 4.706 TL (31 Aralık 2019: 136.624 TL), Bankalararası Para Piyasası işlemleri için 5.589.782 TL (31 Aralık 2019: 1.251.768 TL)'dir.

Tablo 3.4.2.6.1: Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar/Borçlar

	2020	2019
Aktif		
Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar	290.045.953.786	14.698.175.697
Açık piyasa işlemleri	99.343.997.937	11.527.205.625
Bankalararası para piyasası işlemleri	190.701.955.849	3.170.970.072
Pasif		
Para Politikası İşlemlerinden Borçlar	13.007.784.488	4.768.788.392
Açık piyasa işlemleri	11.094.706	475.136.624
Bankalararası para piyasası işlemleri	12.996.689.782	4.293.651.768
Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar (Net)	277.038.169.298	9.929.387.305

3.4.2.7 Yurt İçi Bankalar

"7. Yurt İçi Bankalar" kaleminde TCMB tarafı döviz depo işlemleri, karşılıklı döviz depo işlemleri ve TL depoları karşılığı döviz depo işlemleri gösterilmekte olup, 31 Aralık 2020 itibarıyla bakiye göstermemektedir (31 Aralık 2019: Yok).

3.4.2.8 Krediler ve Takipteki Alacaklar

İç krediler reeskonta kabul edilen yabancı para üzerinden düzenlenmiş senetler karşılığında bankalara kullandırılan, 6.748.203.445 ABD doları (31 Aralık 2019: 6.850.762.441 ABD doları), 8.658.508.661 Euro (31 Aralık 2019: 9.312.705.782 Euro), 30.014.658 İngiliz sterlini (31 Aralık 2019: 27.468.475 İngiliz sterlini), 244.000.000 Japon yeni (31 Aralık 2019: 345.600.000 Japon yeni), 242.022.434 Çin yuani (31 Aralık 2019: 17.130.899 Çin yuani) karşılığı 128.116.563.721 TL (31 Aralık 2019: 102.876.835.012 TL) ve Türk lirası üzerinden düzenlenmiş senetler karşılığında bankalara kullandırılan 10.214.232.698 TL (31 Aralık 2019: Yok) tutarındaki kredilerden ve 774.000.000 TL (31 Aralık 2019: Yok) tutarındaki yatırım taahhütlü avans kredisinden oluşmaktadır. İç kredilerin 31 Aralık 2020 itibarıyla bakiyesi reeskontlar dahil 138.421.441.129 TL (31 Aralık 2019: 102.586.379.378 TL) olarak gerçekleşmiştir.

Dış krediler, Sudan Merkez Bankasına kullandırılan krediden oluşmaktadır. Sudan Merkez Bankası ile TCMB arasında imzalanan bankacılık anlaşması uyarınca kullandırılan bu kredinin bakiyesi 9.061.417 ABD doları (31 Aralık 2019: 9.061.417 ABD doları) olup, karşılığı 66.515.329 TL (31 Aralık 2019: 53.826.627 TL)'dir.

Tablo 3.4.2.8.1: Krediler ve Takipteki Alacaklar (TL)

	2020	2019
İç krediler	138.421.441.129	102.586.379.378
Dış krediler	66.515.329	53.826.627
Takipteki alacaklar (Net)		
Takipteki alacaklar	11.544.249.272	9.293.901.566
Takipteki alacaklar karşılığı	-11.544.249.272	-9.293.901.566
TOPLAM	138.487.956.458	102.640.206.006

NOT: Irak Merkez Bankasından olan kredi alacağına yıl içinde 8.101.660 ABD doları (31 Aralık 2019: 8.035.364 ABD doları) karşılığı 57.113.207 TL (31 Aralık 2019: 45.682.063 TL) faiz tahakkuk ettirilmiştir.

Irak Merkez Bankasından 1.480.104.398 ABD doları (31 Aralık 2019: 1.472.002.738 ABD doları) karşılığı 10.864.706.335 TL (31 Aralık 2019: 8.743.990.667 TL) kredi alacağı bulunmaktadır. Irak Bekhme Barajı projesi kapsamında satın alınan senetler karşılığı kullandırılan kredilerden ise 92.574.475 ABD doları (31 Aralık 2019: 92.574.475 ABD doları) karşılığı 679.542.937 TL (31 Aralık 2019: 549.910.899 TL) alacak bulunmaktadır. Irak Merkez Bankasına kullandırılan kredinin anaparası ve aylık olarak tahakkuk ettirilen faiz tutarı günlük olarak değerlendirilmekte; değerlendirme sonucu oluşan kur farkına 213 sayılı VUK'un 323. maddesi ve TCMB Kanunu'nun 59. maddesi kapsamında karşılık ayrılmakta ve ayrılan karşılıklar kâr/zarar hesapları içinde izlenmektedir. Toplam 11.544.249.272 TL (31 Aralık 2019: 9.293.901.566 TL) olan alacak, ayrılan karşılıkla netleştirildiği için Takipteki Alacaklar kalemi 31 Aralık 2020 itibarıyla bakiye göstermemektedir.

3.4.2.9 İştirakler

BIS, Dünya Bankalararası Finansal Telekomünikasyon Kuruluşu (SWIFT), Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Şirketinde (IILM) ve BKM'de iştirakler bulunmaktadır.

Merkez bankacılığı faaliyeti çerçevesinde satın alınan BIS iştiraki, net varlık değerinin yüzde 70'i olarak hesaplanan GUD'u ile değerlendirilmiştir.

Tablo 3.4.2.9.1: İştirakler

İştirak Adı	Hizmet Alanı	2020			2019		
		Hisse Payı (%)	TL	Döviz	Hisse Payı (%)	TL	Döviz
BIS	Bankacılık düzenleme hizmetleri	1,41	2.423.038.024	10.000.000 SDR	1,43	1.700.705.508	10.000.000 SDR
SWIFT	Elektronik fon transfer hizmetleri	0,007	411.121	45.640 EUR	0,007	286.774	43.120 EUR
IILM	Likidite yönetimi	13,33	73.405.000	10.000.000 USD	13,33	59.402.000	10.000.000 USD
BKM	Ödeme hizmetleri	51,01	90.543.079	-	-	-	-
TOPLAM			2.587.397.224			1.760.394.282	

İştiraklerin hareket tablosu aşağıda verilmiştir:

Tablo 3.4.2.9.2: İştirakler Hareket Tablosu

	2020	2019
1 Ocak bakiyesi	1.760.394.282	1.468.826.671
GUD değişiklikleri	736.459.863	291.567.611
BKM İştiraki	90.543.079	-
Bakiye	2.587.397.224	1.760.394.282

3.4.2.10 Duran Varlıklar (Net)

TCMB duran varlıkları, arsalar, binalar, demirbaşlar ve yazılım ürünlerinden oluşmaktadır.

Tablo 3.4.2.10.1: Duran Varlık Hareket Tablosu

	Gayrimenkul	Demirbaş	Yazılım	Toplam
1 Ocak net bilanço değeri	402.605.531	180.227.203	38.386.906	621.219.640
Alımlar	368.478.480	59.717.686	15.701.998	443.898.165
Elden çıkarılanlar (net) (*)	-26.505.661	-808.662	-	-27.314.323
Dönem içi amortisman	-11.961.158	-46.493.008	-36.826.035	-95.280.201
31 Aralık net bilanço değeri	732.617.192	192.643.219	17.262.869	942.523.281

(*) Elden çıkarılanlar, amortismanı düşülmüş değeriyle gösterilmiştir.

2020	Gayrimenkul	Demirbaş	Yazılım	Toplam
Kayıtlı değeri	916.630.769	456.095.093	104.976.626	1.477.702.488
Birikmiş amortismanlar	-184.013.576	-263.451.873	-87.713.757	-535.179.207
Net bilanço değeri	732.617.192	192.643.219	17.262.869	942.523.281
2019	Gayrimenkul	Demirbaş	Yazılım	Toplam
Kayıtlı değeri	576.092.613	402.676.617	89.275.567	1.068.044.797
Birikmiş amortismanlar	-173.487.082	-222.449.414	-50.888.661	-446.825.157
Net bilanço değeri	402.605.531	180.227.203	38.386.906	621.219.640

3.4.2.11 Diğer Aktifler**Tablo 3.4.2.11.1: Diğer Aktifler**

	2020	2019
Uluslararası standartta olmayan altın	1.264.079.338	823.825.377
Madeni para	60.849.990	122.160.554
Gelir tahakkukları	102.740.321	86.116.658
Hazine'den tahsil edilecek masraf ve komisyonlar	62.262.035	47.236.207
EFT mesaj ücretleri	38.676.183	27.522.275
Diğer	1.802.104	11.358.176
Diğer	23.148.448.503	9.565.719.455
Kurumlar vergisinden mahsup edilecek geçici vergi	3.826.277.031	6.074.105.823
Kurumlar vergisinden mahsup edilecek gelir vergisi stopajı	1.037.504.097	79.199.921
Depolar	127.389.425	92.261.261
Peşin ödenen ücretler	112.823	3.781.891
Diğer	18.157.165.127	3.316.370.558
TOPLAM	24.576.118.151	10.597.822.044

3.4.2.12 Tedavüldeki Banknotlar**Tablo 3.4.2.12.1: Tedavüldeki Banknotlar**

	2020	2019
1 Ocak bakiyesi	153.362.376.187	132.261.722.385
Tedavüle giren banknotlar	70.309.456.227	62.303.350.732
Tedavülden çekilen ve imha edilen banknotlar	-35.129.388.809	-41.202.696.930
Zamanaşımına uğrayan banknotlar	-172.997.016	-
Bakiye	188.369.446.590	153.362.376.187

Tedavüldeki banknotlar 31 Aralık 2020 itibarıyla 188.369.446.590 TL bakiye göstermektedir.

3.4.2.13 Mevduat

Tablo 3.4.2.13.1: Mevduat

	2020	2019
Kamu sektörü mevduatı	112.093.991.279	73.654.995.083
Hazine, genel ve özel bütçeli idareler	112.070.460.803	73.643.384.043
Diğer	23.530.477	11.611.040
Bankacılık sektörü mevduatı	738.902.414.084	412.597.687.713
Yurt içi bankalar	283.836.190.187	184.450.123.630
Bankalar Mevduatı	37.431.511.579	9.048.542.622
Nakit	698.866.111	383.293.235
Teminat	35.132.882.679	8.665.249.386
Nakit	25.124.374.900	8.462.661.800
Altın	10.008.507.779	202.587.586
Altın	1.599.762.789	-
Zorunlu karşılık serbest	246.404.678.609	175.401.581.008
Yurt dışı bankalar	135.931.611.723	34.123.186.173
Zorunlu karşılıklar bloke hesabı	319.134.612.174	194.024.377.911
Nakit	242.289.279.639	153.105.049.147
Altın	76.845.332.535	40.919.328.764
Diğer mevduat	2.891.960.816	2.452.310.403
İşçi dövizleri	2.574.406.010	2.137.782.224
Uluslararası kuruluşlar	153.495.625	138.101.416
IMF	111.193.824	95.790.468
Diğer	42.301.801	42.310.948
Fonlar	163.667.900	175.870.210
Diğer	391.283	556.552
Finansman şirketleri	285.000	44.266
Elçilikler mevduatı	7.332	6.270
Diğer	98.950	506.016
TOPLAM	853.888.366.180	488.704.993.198

3.4.2.14 Vergi Yükümlülüğü

Vergiye tâbi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi tutarı, ticari kazançta vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiye tabi olmayan gelirler ve indirimler düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

Tablo 3.4.2.14.1: Ödenecek Vergiler

	2020	2019
Kurumlar vergisi	8.530.907.395	11.051.920.643
Diğer vergiler	475.399.236	691.973.763
Mükellefiyetten doğan vergiler	343.754.229	544.593.009
Sorumlu sıfatıyla ödenecek vergiler	131.645.006	147.380.754
TOPLAM	9.006.306.631	11.743.894.405

2020 yılında uygulanan kurumlar vergisi oranı yüzde 22'dir (2019: yüzde 22). Türkiye'de geçici vergi üçer aylık dönemler itibarıyla hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. 2020 yılında uygulanan geçici vergi oranı yüzde 22'dir (2019: yüzde 22).

TTK ile vergi mevzuatının farklı hükümler içerdiği konularda oluşan geçici farklar için geçerli kurumlar vergisi oranı olan yüzde 20 üzerinden ertelenmiş vergi varlığı veya yükümlülüğü hesaplanmaktadır (2019: yüzde 22).

31 Aralık 2020 itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan geçici farklar ve hesaplanan ertelenmiş vergi varlığı/ yükümlülüğünün detayı aşağıdadır.

Tablo 3.4.2.14.2: Geçici Farklar ve Ertelenmiş Vergi Varlığı / Yükümlülüğü

	2020		2019	
	Toplam Geçici Farklar	Ertelenmiş Vergi Varlığı/ Yükümlülüğü	Toplam Geçici Farklar	Ertelenmiş Vergi Varlığı/ Yükümlülüğü
Toplam varlıklar	196.959.356	39.391.871	214.026.051	47.085.731
Emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı yükümlülüğü	186.462.909	37.292.582	209.545.034	46.099.908
Duran varlıklar amortisman düzeltmesi	10.496.447	2.099.289	4.481.017	985.824
Toplam yükümlülükler	-2.316.886.024	-115.844.301	-1.618.489.508	-89.016.923
BIS iştirakinin GUD düzeltmesi	-2.316.886.024	-115.844.301	-1.618.489.508	-89.016.923
Net Varlık/Yükümlülük	-2.119.926.668	-76.452.430	-1.404.463.457	-41.931.192

Tablo 3.4.2.14.3: Ertelenmiş Vergi Varlığı / Yükümlülüğü Hareketi

	2020	2019
1 Ocak bakiyesi	-41.931.192	-30.474.410
Gelir tablosu ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi (net)	-7.692.889	3.709.564
Diğer pasif hesaplar ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi	-26.828.349	-15.166.346
Bakiye	-76.452.431	-41.931.192

3.4.2.15 Karşılıklar**Tablo 3.4.2.15.1: Karşılıklar**

	2020	2019
Emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı karşılıkları	186.462.909	209.545.034
Kıymet yollaması dahili sigorta karşılığı	243.056.337	243.056.337
TOPLAM	429.519.246	452.601.372

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 59. maddesi kapsamında ayrılan kıymet yollaması dahili sigorta karşılığının 31 Aralık 2020 itibarıyla bakiyesi 243.056.337 TL'dir.

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile 1475 sayılı İş Kanunu hükümleri uyarınca, işverenler çalışanlardan emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde emekli olanlara ya da iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal emekli ikramiyesi veya kıdem tazminatlarını ödemekle yükümlüdür.

Emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı karşılığı, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir.

Her hizmet yılına ait azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olması temel varsayım olarak hesaplamalarda dikkate alınmaktadır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. Bu nedenle, 31 Aralık 2020 itibarıyla, finansal tablolarda karşılıklar, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak geleceğe ilişkin muhtemel yükümlülüğün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanmaktadır.

Kıdem tazminatı tavanı altı ayda bir revize edilmekte olup, TCMB çalışanlarının kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Temmuz 2020 tarihinden itibaren geçerli olan 7.117 TL (31 Aralık 2019: 6.380 TL) tavan tutarı dikkate alınmıştır.

Emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı yükümlülüğünün dönem içerisindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

Tablo 3.4.2.15.2: Emekli İkramesi ve Kıdem Tazminatı Yükümlülüğü Hareketi

	2020	2019
1 Ocak bakiyesi	209.545.034	173.605.469
Ayrılan karşılık	35.103.374	40.895.614
Ödenen emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı	-58.185.499	-4.956.049
Bakiye	186.462.909	209.545.034

3.4.2.16 Sermaye ve İhtiyat Akçesi

25.000 TL olan TCMB'nin sermayesi, her biri 10 kuruşluk 250.000 adet hisseye ayrılmış olup, hisse senetleri nama yazılıdır.

Tablo 3.4.2.16.1: Sermaye ve İhtiyat Akçesi

	2020	2019
Ödenmiş sermaye	25.000	25.000
Sermaye enflasyon düzeltme farkı	46.208.524	46.208.524
İhtiyat akçesi	5.910.363.325	5.511.149.904
İhtiyat akçesi	5.576.194.746	5.349.978.340
Hususi ihtiyat akçesi	334.168.579	161.171.564
TOPLAM	5.956.596.849	5.557.383.428

20 Ocak 2020 tarihinde yapılan TCMB Hissedarları Olağanüstü Genel Kurul Toplantısında alınan karar çerçevesinde, 2018 yılı kârından ayrılan ihtiyat akçesinin tamamı 5.349.978.340,19 TL kâra katılarak dağıtılmıştır.

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 itibarıyla TCMB hissedar bilgilerinin dökümü aşağıdaki gibidir:

Tablo 3.4.2.16.2: Hissedar Bilgileri

	2020		2019	
	Pay (TL)	Pay (%)	Pay (TL)	Pay (%)
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı	13.780	55,12	13.780	55,12
T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü	4.806	19,22	4.806	19,22
Mervak İç ve Dış Ticaret A.Ş.	1.280	5,12	1.280	5,12
T. Garanti Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü	621	2,48	621	2,48
T. İş Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü	582	2,33	582	2,33
T. Halk Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü	277	1,11	277	1,11
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü	139	0,56	139	0,56
Akbank T.A.Ş. Genel Müdürlüğü	8	0,03	8	0,03
Türk Ekonomi Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü	2	0,01	2	0,01
ING Bank A.Ş.	5	0,02	5	0,02
Diğer	3.500	13,99	3.500	13,99
Ödenmiş Sermaye	25.000	100,00	25.000	100,00

3.4.2.17 Değerleme Hesabı**Tablo 3.4.2.17.1: Değerleme**

	2020	2019
Değerleme hesabı	69.351.880.253	50.660.800.568

Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değerinin ve uluslararası piyasalarda altın fiyatlarının değişmesi nedeniyle TCMB'nin aktifindeki ve pasifindeki dövizlerin, efektiflerin ve yabancı para cinsinden diğer varlık ve yükümlülükler ile altınların değerlendirilmesi sonucu oluşan aleyhte ve lehte değerlendirme farklarının takip edildiği bu kalemden, 31 Aralık 2020 itibarıyla lehte kur farkı olan 69.351.880.253 TL'lik tutar yer almaktadır.

3.4.2.18 Diğer Pasifler**Tablo 3.4.2.18.1: Diğer Pasifler**

	2020	2019
Hazine altınları	26.760.430.480	-
Akreditifler	177.112.964	161.425.298
Gider tahakkukları	174.728.060	24.389.256
Diğer	3.546.204.463	4.098.615.216
Muhasebe politika değişikliklerinden oluşan fark	2.203.617.754	1.532.030.163
Vergi daireleri, icra memurlukları ve mahkeme kararları uyarınca tutulan bloke paralar	6.903.895	5.554.516
Gelecek yıl valörü ile yurt dışı bankalar hesaplarına gönderilecek paralar	1.188.177.580	367.411.413
Diğer	147.505.235	2.193.619.124
TOPLAM	30.658.475.967	4.284.429.770

3.4.2.19 Nazım Hesaplar

31 Aralık 2020 itibarıyla, Türk lirası, yabancı para ve adet olarak takip edilen nazım hesaplar toplamı 2.457.058.188.783'dür (31 Aralık 2019: 1.682.682.315.694).

3.4.2.20 Kâr/Zarar Hesapları

Tablo 3.4.2.20.1: Kâr / Zarar Tablosu

	2020	2019
NET FAİZ GELİR/GİDERİ	38.520.749.407	18.968.625.670
Faiz Geliri	46.189.978.935	30.964.836.304
TL ve YP menkul kıymetler	8.018.011.285	3.733.945.327
Geri satım vaadiyle alım işlemleri	9.799.612.886	6.056.497.894
Bankalararası para piyasası işlemleri	8.084.161.293	7.628.826.996
Krediler	959.839.942	985.519.059
Bankalar	19.328.353.529	12.560.047.029
Faiz Gideri	-7.669.229.528	-11.996.210.634
İşçi dövizleri	-21	-33
Geri alım vaadiyle satım işlemleri	-10.195.479	-34.025.309
Bankalararası para piyasası işlemleri	-492.083.029	-1.010.999.739
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı hesapları	-5.278.071.322	-5.029.130.606
IMF genel kaynak kullanım hesabı	-13.634.687	-84.213.618
TL zorunlu karşılıklar	-1.305.896.197	-2.192.276.758
YP zorunlu karşılıklar	-	-749.009.712
Bankalar	-569.348.794	-2.896.554.859
NET KOMİSYON VE HİZMET GELİRİ/GİDERİ	4.228.805.821	772.359.973
Komisyon ve Hizmet Geliri	4.303.931.821	827.391.458
EFT işlemleri komisyon ve mesaj ücretleri	515.059.355	403.160.771
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan alınan komisyonlar	570.255.829	325.389.331
Bankalardan alınan komisyon ve muhafaza ücretleri	3.152.228.564	54.444.229
Havale ücretleri	18.154.649	4.074.004
Bankalardan NYS Kapsamında Tahsil Edilen Ücretler	38.703.714	40.076.976
Diğer	9.529.711	246.147
Komisyon ve Hizmet Gideri	-75.126.000	-55.031.485
Bankalara ödenen komisyon ve muhafaza ücretleri	-73.838.601	-54.145.404
Diğer	-1.287.399	-886.081
NET FAİZ DIŞI GELİR/GİDER	286.976.768	36.040.032.179
Faiz Dışı Gelir	142.179.285.548	72.665.390.994
Yabancı para ve altın alım satım kârı	81.832.778.519	45.039.037.963
Menkul kıymetler alım satım ve değer artışı	1.180.991.895	3.215.466.397
İştirak geliri	-	14.429.106
Diğer	59.165.515.134	24.396.457.529
Faiz Dışı Gider	-141.892.308.780	-36.625.358.815
Yabancı para ve altın alım satım zararı	-39.015.216.123	-5.632.188.130
Menkul kıymetler alım satım zararı ve değer azalışı	-2.161.143.309	-1.126.274.899
Takipteki alacak karşılık gideri	-2.250.347.706	-1.105.090.546
Ücretler ve maaşlar	-1.231.663.378	-954.076.364
Sosyal güvenlik gideri	-128.121.364	-129.205.169
Genel faaliyet gideri	-296.407.610	-188.336.750
Banknot kağıdı ve mürekkep gideri	-203.683.569	-185.839.916
Amortismanlar	-95.157.570	-65.676.997
Diğer	-96.510.568.152	-27.238.670.044
VERGİ ÖNCESİ KÂR	43.036.531.996	55.781.017.822
ERTELENMİŞ VERGİ GELİRİ/GİDERİ	-7.692.889	3.709.564
RAPORLANAN DÖNEM KÂRI	43.028.839.107	55.784.727.386

3.4.2.21.Kâr Dağıtımı

6102 sayılı TTK'nın 6335 sayılı Kanunla değişik 64'üncü maddesinin 5. fıkrasında, bu Kanuna tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı VUK'un defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanununun 175. ve mükerrer 257. maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda oldukları belirtilmiştir. Anılan fıkrada ayrıca, 6102 sayılı Kanunun defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, aktifleştirme, karşılıklar, hesaplar, değerlendirme, saklama ve ibraz hükümlerinin; 213 sayılı Kanun ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına, vergi kanunlarına uygun olarak vergi matrahının tespit edilmesine ve buna yönelik mali tabloların hazırlanmasına engel teşkil etmeyeceği hükme bağlanmıştır.

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 60. maddesi, 6102 sayılı TTK'nın 6335 sayılı Kanunla değişik 64. maddesi hükümleri dikkate alınarak, TCMB'nin 213 sayılı VUK hükümlerine uygun olarak tutulmakta olan defter kayıtlarında yer alan 43.042.566.850 TL'lik 2020 yılı dönem kârının aşağıdaki şekilde dağıtılması öngörülmüştür.

Tablo 3.4.2.21.1: Kâr Dağıtımı (1211 sayılı Kanun md. 60)

	2020	2019
Raporlanan dönem kârı (6102 sayılı TTK)	43.028.839.107	55.784.727.386
Raporlama düzeltme farkları	-13.727.743	22.778.427
Dağıtım tabi dönem kârı (213 sayılı VUK)	43.042.566.850	55.761.948.959
Vergi karşılıkları (-)	8.530.907.395	11.051.920.643
Kurumlar vergisi	8.530.907.395	11.051.920.643
Vergi karşılığı sonrası kâr	34.511.659.456	44.710.028.316
Diğer dağıtımlar (-)	4.317.708.905	5.600.488.157
1-İhtiyat akçeleri	4.304.256.535	5.576.194.746
2-Hissedarlar hissesi	3.000	3.000
İlk kâr hissesi	1.500	1.500
İkinci kâr hissesi	1.500	1.500
3-Temettü miktarı (Md.60/c)	13.449.370	24.290.411
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına Aktarılacak Tutar	30.193.950.551	39.109.540.159

1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 60. maddesinin son fıkrası çerçevesinde 2019 yılı kârından ayrılan ihtiyat akçesinin tamamı 5.576.194.745,87 TL kâra katılarak hissedarlara dağıtılacaktır.